

Peer coaching and synergy between mentor and mentee

รองศาสตราจารย์ ดร. น.สพ.ปณัฐ อนุรักษ์ปรีดา

เมธีวิจัย สกว.

สถาบันชีววิทยาศาสตร์โมเลกุล มหาวิทยาลัยมหิดล

ความสัมพันธ์ระหว่าง mentor และ mentee มีประวัติมาอย่างยาวนานเริ่มจากสมัยกรีกโบราณที่มีกษัตริย์นักรบผู้มีชื่อเสียงอย่างมากในสมัยนั้น คือ Odysseus และมี mentor ผู้เป็นที่ปรึกษาและคนสนิทสนมของกษัตริย์ Odysseus ในเวลาต่อมา mentor ได้รับการไว้วางใจให้เป็นผู้ดูแลและอบรมสั่งสอนวิชาความรู้ต่าง ๆ แก่พระโอรสชื่อ Telemachus จึงมีการใช้คำว่า “mentor” เข้าสู่วงการวิชาการมาจนถึงปัจจุบัน ตัวอย่างหนึ่งที่ชัดเจนจากรวรรณกรรมจีนอิงประวัติศาสตร์เรื่องสามก๊ก ที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง mentor และ mentee ได้แก่ ขงเบ้งผู้เปรียบเสมือนเป็น mentor ทำหน้าที่ coach ให้กับเกียงอุยศิษย์เอกเปรียบเสมือนเป็น mentee ทั้งสองเป็นครูและศิษย์ที่ทำงานร่วมกันอย่างกลมกลืนอย่างสม่ำเสมอ ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีเป้าหมายและจุดหมายปลายทางเหมือนกัน คำว่า “mentor” มีความหมายแตกต่างกันไป เช่น พี่เลี้ยงครู อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ชี้แนะ coach โค้ช ต้นแบบ (role model) ผู้จัดการ ที่ปรึกษาทางกฎหมาย หรือ ทนายความ เป็นต้น แต่สำหรับ “mentee” หมายถึงผู้ได้รับการอบรม สั่งสอน ชี้แนะจาก mentor

Mentor ที่ดีควรต้องเป็นลักษณะอย่างไร? มักเป็นคำถามสำหรับ mentee อยู่เสมอว่าถ้าจะเลือก mentor สักหนึ่งท่านเราน่าจะพิจารณาจากสิ่งใด พอจะสรุปลักษณะที่ดีของ mentor ได้ดังนี้

1. มีความเป็นผู้ให้สูง และเป็นกันเอง
 2. เป็นที่นำเคารพ ทั้งในเรื่องกาย วาจา และใจ
 3. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในศาสตร์นั้น ๆ อย่างแท้จริง
 4. รับฟังความคิดเห็น และแนะนำให้ปฏิบัติในทางที่ดี
- นอกจากนี้สำหรับ mentee ก็ควรจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้
1. พร้อมที่จะทำงานร่วมกันอย่างมิตรสัมพันธ์
 2. เปิดใจรับฟังและพร้อมที่จะเรียนรู้
 3. มีความซื่อสัตย์และจริงใจ
 4. มีความเชื่อมั่นและกล้าที่จะเริ่มต้น
 5. พร้อมที่จะประชุม ปรึกษาหารือกับ mentor
 6. เป็นผู้ฟังที่ดี และคิดไปข้างหน้า

สิ่งสำคัญที่สุดก็คือ mentor และ mentee จะต้องทำงานร่วมกันแบบ two way street กล่าวคือทั้ง mentor และ mentee ต้องพร้อมที่จะเป็นทั้งผู้ให้และผู้รับอย่างสม่ำเสมอ ก็จะทำให้งานชิ้นนั้นบรรลุสามารถวัตถุประสงค์ได้